

С. О. Микитюк

РЕСУРСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ПРАВОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЧЕРЕЗ ЗМІСТ ПРАВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

У статті розкрито значення ресурсного підходу у формуванні правосвідомості майбутніх учителів. Викладено окремі позиції щодо використання потенціалу змісту правознавчих дисциплін для формування правових знань, оцінок, установок, титання залучення студентів педагогічних навчальних закладів до правової освіти населення у межах проектного вивчення правознавчих дисциплін. Вказано, що ресурсний підхід змінює стратегію педагогічного процесу, а саме орієнтує на поширення активних форм і методів навчання.

Ключові слова: ресурсний підхід, правосвідомість, правові знання, освіта, учитель, особистість.

Актуальність обраної проблеми. Використання ідей ресурсного підходу полягає в тому, що він сприяє побудові освітнього простору, орієнтованого на розвиток індивідуальності, збагаченню теорії індивідуалізації навчання та виховання: домінування позиції щодо організації навчально-виховного процесу, що знаходить вияв у принципах ергономічності, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку студента, реалізація його особистісного потенціалу та здійснення відповідних видів діяльності, позитивного зворотного зв'язку, спрямованого на виявлення змін у суб'єктному досвіді студента, індивідуального вибору змісту, форм і методів у різних видах діяльності, що забезпечує суб'єктну роль особистості в цій діяльності та ін.

У теоретичному й практичному планах ресурсний підхід сприяє ефективності використання особистісно орієнтованої парадигми формування особистості, основу якої становить визнання унікальності кожної людини в оволодінні нею нагромадженим людством досвідом, що неможливо без виявлення потенційних можливостей особистості, ресурсів, які сприяють успішності її розвитку й саморозвитку, а також самореалізації. Особистісно орієнтована підготовка передбачає визнання ролі студента в перспективі особистісного розвитку.

Посилення на основі ресурсного підходу концептуальних засад індивідуального підходу до організації навчально-виховного процесу, особистісно орієнтованої парадигми розвитку особистості сприяє розв'язанню завдань вітчизняної освіти щодо підготовки майбутнього вчителя як висококваліфікованого фахівця, спроможного у своїй професійній діяльності до постійного самовиховання, самоствердження.

Аналіз останніх досліджень дав підстави для висновку про те, що проблема професійного становлення педагогів знаходиться в центрі уваги багатьох відомих учених, зокрема С. Гончаренка, І. Зязюна, Л. Коваль, М. Лещенко, Н. Ничкало, О. Пехоти, О. Савченко, С. Сисоевої та ін. Ресурсний підхід у педагогіці розробляють Т. Давиденко, В. Лозова, Т. Цецоріна, Т. Шамова, І. Якиманська та ін. Його визначають як сукупність умов і засобів, необхідних для реалізації потенційних можливостей людини. Тому ресурсний підхід є визначальним для конкретизації особистісних і професійних якостей учителя.

© С. О. Микитюк, 2012

Ресурсний підхід в підготовці майбутніх учителів до інноваційної діяльності в теоретичному базисі спирається на філософські концепції А. Маслоу, Ф. Герцберга, Д. Макгрегора, положення теорії гуманізму [1].

Огляд наукових праць згаданих вище учених засвідчив, що відсутнє цілісне дослідження проблеми теоретичного розроблення і визначення доцільних шляхів реалізації ресурсного підходу у формуванні правосвідомості майбутніх учителів.

Тому **метою статті** є розкриття значення ресурсного підходу у формуванні правосвідомості майбутніх учителів.

Виклад результатів дослідження. З'ясовано, що ресурсний підхід в системі підготовки майбутніх учителів передбачає розкриття питань про організацію професійної освіти, зорієнтованої на пошук і розвиток потенційних можливостей кожного студента – майбутнього вчителя. Ресурс визначається як сукупність об'єктивно існуючих умов і засобів, необхідних для реалізації потенційних можливостей суб'єкта педагогічного процесу. До ресурсів відносяться зовнішні (засоби й умови довкілля) і внутрішні, тобто індивідуальні ресурси особистості.

Сьогодення вищої педагогічної освіти характеризується якісним оновленням змісту навчальних курсів, практичним спрямуванням фахової підготовки, про що вказують програмні документи Болонського процесу, чинне законодавство у сфері вищої освіти України. Рівень сформованості правосвідомості майбутніх учителів виявляється в умінні забезпечувати майбутніми фахівцями умови для набуття громадянами необхідного обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, надання безкоштовної правової допомоги особам, які потребують соціального захисту та підтримки, а також отримання студентами старших курсів педагогічних факультетів університетів практичних професійних умінь і навичок.

Як відомо, правова культура особистості — це знання та розуміння права, а також дії відповідно до нього. Правокультурною людиною можна вважати таку, яка не лише знає та розуміє юридичні норми, є правосвідомою людиною, а й керується їх вимогам у своєму житті. З правової культури особистості складається правова культура суспільства, яка показує рівень правосвідомості та правової активності суспільства, ступінь прогресивності юридичних норм і юридичної діяльності. Якість правової культури та правової освіти, зрештою, впливає на якість норм права, правил поведінки, за допомогою яких регулюються відносини у різних сферах діяльності.

Правова свідомість (правосвідомість) — це особливий вид суспільної свідомості, сукупність різних форм відображення правової дійсності у правових теоріях та концепціях, поглядах, почуттях, уявленнях людей про право, його справедливість, цінність, місце і роль щодо забезпечення свободи особи та інших загальнолюдських цінностей [5].

Правосвідомості притаманні як ті властивості, що є загальними для всіх видів суспільної свідомості, так і ті, що відрізняють її від них. Своєрідність правосвідомості обумовлена в першу чергу тим, що вона має свій особливий предмет відображення і впливу — правову дійсність, зокрема, право як систему правових норм, правовідносини, законодавство, правову поведінку та інші правові явища, правову систему в цілому. Причому правосвідомість не тільки відбиває їх у правових принципах, категоріях, концепціях, теоріях, почуттях, поглядах, а й спрямовує суб'єктів права на здійснення певних змін в правовому середовищі, прогнозує і моделює правові дії. **В** усіх вищих навчальних закладах України з метою формування правосвідомості майбутніх фахівців науково-методичною комісією з права рекомендовано дотримуватися таких вимог.

1. Елективні навчальні курси мають концентруватися на фактичному функціонуванні правової системи України особливо на правовиконавчому рівні.

2. Упровадження правознавчих курсів повинне за основну мету мати можливість зблизити (об'єднати) нормативне й описове, конкретне й абстрактне, аналітичне і практичне. В основі вказаного зближення (об'єднання) повинна бути ідея усунення розбіжностей різниці між теорією і практикою під час вивчення правознавства.

3. Зміст навчальних курсів повинен сприяти підвищенню фахових якостей право свідомого фахівця. Складники цього процесу: розвиток продуктивності, збагачення компетентності, розуміння суспільних зв'язків.

4. У навчальному процесі акцентувати увагу на аналіз відносин майбутнього вчителя під час практичної роботи з “протилежними сторонами”. Мета – розвинути хист студентів до ведення бесіди, наукового пошуку, вивчення правничої практики, надання консультацій, правознавчих порад.

5. Метою курсів правознавства є надання можливості студентам педагогічних факультетів навчитися прийомам позитивно впливати на інших, здобувати необхідні у цьому навички.

6. Основою правознавчих курсів повинні бути педагогічні підходи до досягнення викладених вище цілей. Педагогічний процес зосереджується на інструктуванні з боку викладачів, фахівців з досвідом, а також на взаємному аналізі, дослідженні цього процесу викладачем і студентом.

7. Суттєвим напрямом навчальних курсів правознавчого спрямування є введення студента в реальні життєві ситуації, практичне використання своїх знань і застосування своїх умінь.

8. Така переорієнтація методології викладання не повинна применшити роль, яка відведена вивченню законодавчих актів і широкого спектру навчальних дисциплін згідно з навчальним планом закладу вищої освіти.

9. Координація зусиль науково-викладацького складу закладу професійної освіти в контексті набуття практичних вмінь та навичок повинна пов'язуватися з певними цінностями і сприйняттям соціального порядку.

10. Програми правознавчої освіти повинні мати варіативні й експериментальні положення, але без змін порядку і змісту навчальних планів¹.

Серед соціально орієнтованих цілей правознавчої освіти важливе значення має робота майбутніх учителів з метою підвищення правової культури населення. Переважно така робота розглядається в сучасному педагогічному процесі як проектна. Тобто студенти самостійно визначають тематику, зміст, форму просвітницької діяльності, а викладач-координатор лише консультує та в разі потреби надає методичну пораду. Результатом такого навчально-соціального проекту є фактично проведений захід, підготовлені матеріали (листівки, пам'ятки, буклети, довідкова інформація тощо).

Така робота дає можливість майбутньому учителю використовувати на практиці здобути теоретичні знання з основних правознавчих дисциплін, вивчати реальні суспільні правовідносини, спостерігати і здійснювати самооцінку своїх дій, формувати позитивний досвід участі педагогів у рішенні соціально значущих проблем.

¹ Див. детальніше: Рекомендації Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України yvv@mivosvit.niit.kiev.ua

Призначення правосвідомості, її місце та роль у правовій сфері суспільного життя конкретизуються у функціях — головних напрямках її впливу на правові явища, правову систему в цілому. Основними функціями правосвідомості є:

- когнітивна — пізнання правової дійсності, в результаті чого створюються правові теорії, концепції, принципи; суб'єкти набувають правових знань;
- правоутворююча — формування права на різних рівнях його існування, зокрема правосвідомість є джерелом права, правові нормативні акти виступають як форма зовнішнього виразу правосвідомості суспільства і законотворчих органів держави. Правові принципи, що є елементом правосвідомості, визначають основні якості норм права, форм і засобів правового регулювання;
- регулююча — упорядкування суспільних відносин, тому що право впливає на поведінку суб'єктів суспільних відносин через усвідомлення ними правових приписів, формування на цій основі мотивів правомірної поведінки, правових установок, звичок тощо. Ефективність правового регулювання багато в чому залежить від рівня правосвідомості суб'єктів, їх правових знань, характеру оцінок правових приписів, почуттів, поведінкових мотивів і установок [6].

Структуру правової свідомості особистості становлять три складники: правові знання, правові оцінки та правові установки. Серед найефективніших способів формування всіх складників правосвідомості варто виокремити: публічні виступи – лекції на актуальні питання розвитку права в Україні, інформування про особливості чинного законодавства у різних галузях права; співпраця із засобами масової інформації (написання статей, підготовка публікацій за результатами виконаних консультацій, виступи по радіо, телебаченню, публікації в газетах, мережі Інтернет).

Лекція як ресурс формування правосвідомості майбутніх педагогів — це логічно й науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Просвітницька лекція відбувається за загальними правилами. Лектор повинен мати широкий науковий світогляд, володіти ґрунтовними знаннями і практичним досвідом у відповідній науковій галузі чи сфері виробничої діяльності, вміти системно, аргументовано, на належному науковому і методичному рівні викладати в лекціях теоретичні основи з конкретної теми. Лекції мають бути глибокими за змістом і доступними за формою викладу. Зміст і структурно-логічна послідовність лекцій повинні відповідати поставленій меті.

На відміну від юристів і адвокатів, що практикують, студенти і викладачі права володіють інтелектуальною свободою для участі у справах соціального значення, оскільки не обмежені завданням заробляти гроші в межах юридичного консультування. Серед справ соціального значення публічні лекції з метою правової просвіти населення є найуживанішими для студентів, які вивчають правознавчі дисципліни інтерактивно.

Публічна лекція на правову тематику має певні відмінності. Це не лише старанно підготовлений монолог або з певної галузі права, або про зміст конкретної правової проблеми, яка насичена елементами красномовства, а в першу чергу це виступ з метою досягнення конкретного результату (переконати, поінформувати, пояснити хід передбачених законом процедур тощо). Це не класичний варіант лекції. Юрист зазвичай працює в режимі діалогу, розраховує на сприйняття інформації іншою стороною. Для цього він застосовує інтерактивні елементи: діалог (задає питання, отримує відповіді від аудиторії, інколи – неочікувані), викликає зацікавлення за допомогою прикладів, спирається на досвід слухачів, використовує відповіді на підтвердження правильності власних міркувань або для демонстрації різноманітності думок з проблеми. Під час лекції можна прокомен-

тувати деякі відповіді аудиторії. Запитання і відповіді аудиторії необхідні для корегування процесу виступу, його змісту і форми. Можна провести нетривалу рольову гру, яка продемонструє зміст основної частини виступу, дасть змогу наочно переконатися в правильності наведених лектором аргументів. Для проведення рольової гри можна запросити попередньо підготовлених асистентів чи скористатися допомогою когось із слухачів. Якщо виступ тривалий, доцільно працювати двома лекторами, періодично змінюючи один одного. Це допоможе привернути увагу слухачів до важливих моментів лекції. Бувають випадки, коли на лекцію запрошують фахівця для короткого коментаря, що ефективніше, ніж цитування. Ефективність лекції підвищують наочні матеріали, які мають за формою і змістом відповідати рівневі сприйняття їх аудиторією [2].

Для формування правосвідомості майбутніх учителів під час опанування змісту правознавчих дисциплін на заняттях широко вживаються інтерактивні методи навчання: евристичні (складання евристичних правил, виконання евристичних операцій – аналогія, узагальнення фактів юридичної практики, аналіз поведінки клієнта, евристична стратегія), методи послідовних наближень, складання плану дій, аукціон правдивих міркувань, поелементного відпрацювання ситуації, спрямованого мислення, гірлянд випадковостей і асоціацій, дискусія, мозковий штурм, аналіз казусів, робота в мікрогрупах, методи проблемного навчання. Аудиторні заняття проводяться здебільшого у формі тренінгів, дискусій, засідань круглих столів.

Як відомо, зовнішні ресурси забезпечують організацію професійної підготовки майбутніх учителів у комфортних умовах, реалізацію завдань активного навчання, оптимальну динаміку працездатності, урахування рівня самопочуття студентів у навчальному режимі педагогічного закладу. Виявлення індивідуальних ресурсів кожного студента, прогнозування їх змін і створення умов для реалізації індивідуальних можливостей має стати основою взаємодії професорсько-викладацького складу і студентського колективу під час цілеспрямованого формування правосвідомості майбутніх учителів.

Група методів активного навчання студентів у мікрогрупах спрямована на формування правосвідомості, колективної творчої діяльності, формування професійно ціннісних установок: повага прав і гідності людини; мирний спосіб розв'язання конфліктів; співробітництво; толерантність; справедливість; відкритість; чесність; законопослушність; наполегливість; повага до влади і її представників; уважне ставлення до трудових зусиль своїх та інших. Серед таких інтерактивних методів є: мозковий штурм, метод спрямованого мислення, метод ліквідації тупикових ситуацій, метод контрольних запитань, зворотний мозковий штурм або метод максимальної критики, синектичний метод. Останній є по суті поєднанням різноманітних елементів активних методів навчання з метою інтенсивної психологічної активізації процесу знаходження способів розв'язання проблеми. Це своєрідне логічне вдосконалення мозкового штурму. Утворюються синектичні групи по 2 – 5 чоловік, які різняться між собою спрямуванням професійних інтересів, рівнем наукової обізнаності базових дисциплін юридичної освіти, статтю, віком. Мета роботи групи: пошук нестандартного розв'язання проблеми. Заняття синектичної групи починається не з формулювання проблеми, а з обговорення її ознак. Координатор поступово переключає увагу на обговорення конкретних питань. Потім студенти проводять словесні екскурси в різні галузі наук для виявлення можливих підходів рішення проблеми, застосовуючи пряму, особистісну, символічну та фантастичну аналогію. Висувають гіпотези, спростовують хибні. Усі виступи фіксують (записують на диктофон, відео та ін.). Потім переглядають фрагменти, аналізують висловлені міркування, визначають найдоцільніші пропозиції з точки зору ергономічності практичного втілення ідеї [2].

Структура заняття із використанням синектичного методу має такий вигляд: постановка проблеми у загальному вигляді; аналіз проблеми з позицій різних галузей наук, реалій суспільного життя, об'єктивності закону. Осмислення змісту проблеми кожним учасником; відсіювання перших пропозицій рішень; розгляд проблеми з позицій клієнта, органів державної влади та інших сторін; формулювання питань-аналогій; генерування аналогій; елементи рольової гри: програвання аналогій, вживання в проблему; вибір альтернатив, нова ідея; оцінка і розвиток ідеї.

У вищих педагогічних закладах доцільно використовувати ресурси бесід з юристами, що практикують, для формування у майбутніх учителів правосвідомості. Фахівцями є представники різних професій, пов'язаних з темами занять в юридичній клініці. Це – судді, прокурори, адвокати, працівники МВС, адміністративних органів влади, учені. Запрошені фахівці можуть стати активними учасниками будь-яких інтерактивних занять – дискусії, аналізу казусів, рольових ігор, соціальних проектів. Користь такої співпраці очевидна. Адже саме практик, очевидці можуть прокоментувати практичні дії починаючого юриста, допомогти відпрацювати практичні навички.

Особливо успішною така взаємодія є під час використання методу “сократичного діалогу”. Смісл “сократового діалогу” - у розробці ланцюжка питань, які приводять опитуваного до певного висновку. За формою такий діалог передбачає, що одна людина тільки запитує, інша – тільки відповідає [3].

Мета бесід з практикуючими юристами під час опанування основ юридичної клінічної практики полягає в розвитку навичок широкого розгляду проблеми, демонструванні переваг уважного ставлення до точності використовуваних формулювань, розвитку вміння бачити і розв'язувати суперечності, здібності узагальнювати і категоризувати матеріал, формування почуття відповідальності за висловлені міркування.

“Сократівські бесіди” з практикуючими юристами дає змогу клініцистам не лише набути досвіду правильно і юридично грамотно задавати питання, а ще й планувати хід діалогу, будувати його алгоритм (передбачати можливі варіанти відповідей і заздалегідь готувати варіанти наступних запитань. Так утворюється “дерево питань” (аналогічне “дереву рішень”).

Відмінність ресурсного підходу від інших, якими керується сучасна професійна педагогічна освіта, полягає у визнанні доцільності організаційних і управлінських заходів і так званих капіталовкладень у складники педагогічного процесу: залучення кращих, високоосвічених фахівців-педагогів, науковців, практиків, методистів; об'єктивація безперервного навчання персоналу; створення комфортних умов праці, інноваційної діяльності і дотримання корпоративної культури, що дозволяє реалізувати особистісний і професійний потенціал кожного учасника педагогічного процесу; визнання вкладу вищого педагогічного навчального закладу в розвиток професіоналізму випускників і працівників закладу.

Ресурсний підхід у вищому педагогічному навчальному закладі передбачає узгодження з індивідуальним підходом у межах суміщення інтересів навчального закладу і студентів; застосування елементів маркетингових технологій, результатів аналітичного вивчення потреб ринку праці. Щодо використання ресурсного підходу для формування правосвідомості майбутніх учителів, то у змістовому забезпеченні правознавчих дисциплін цей підхід передбачає орієнтування на систему знань норм права для правової просвіти громадян, в методичному забезпеченні педагогічного процесу – на використання активних та інтерактивних методів і форм навчання [7].

Також ресурсний підхід визначає необхідність розробки послідовної стратегії управління персоналом педагогічних працівників і людськими ресурсами навчального

закладу у таких напрямках: від вузької спеціалізації і чітко визначених груп компетенцій, об'єктивності професійної відповідальності — до широких професійних і посадових форматів, коли правова просвіта населення стає елементом соціальної реклами роботи педагога, його високого професійного рівня і загальної ерудиції; від спланованого кар'єрного шляху — до інформованого і гнучкого вибору траєкторії професійного розвитку кожного учасника педагогічного процесу; від відповідальності професорсько-викладацького складу за якість професійної підготовки майбутніх учителів — до відповідальності студентів за власний загальний і професійний розвиток, що досягається активним включенням студентів у проектну діяльність; від контролю за проблемами, з якими стикаються учасники педагогічного процесу, — до створення можливостей для всебічного професійного зростання кожної особистості, попередження виникнення проблемних ситуацій, які негативно впливають на якість професійної підготовки; від закритого розгляду фактору успіху — до відкритого обговорення рівня компетентності працівників, а також – відкритого рейтингу успішності студентів [4, с. 71].

Висновки. Все це свідчить про актуальність дослідження проблем формування правосвідомості майбутніх учителів відповідно до ресурсного підходу та розробки персональних стратегій життєвого успіху на основі інноваційної професійної діяльності. Ресурсний підхід у підготовці майбутніх учителів сприяє найбільш ефективному використанню потенціалу правознавчих дисциплін і методичного забезпечення для досягнення професійних, соціально і особистісно значущих цілей кожного з учасників педагогічного процесу.

Подальшого ретельного вивчення і наукового аналізу потребують питання економічних і соціокультурних чинників формування правосвідомості майбутніх учителів.

Список літератури: 1. *Гура О. І.* Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект: монографія / О. І. Гура. – Запоріжжя: ГУ “ЗІДНУ”, 2006. – 332 с. 2. *Дичківська І. М.* Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с. 3. *Сластенин В. А.* Личностно ориентированные технологии профессионального педагогического образования // В. А. Сластенин. – М. : Издательский Дом Магистр-Пресс, 2000. – С. 408 – 434. 4. *Кларин М.В.* Инновации в обучении: метафоры и модели: Анализ зарубежного опыта /М.В. Кларин. – М: Наука, 1997. - 223 с. 5. *Макаренко Л. О.* До проблеми формування правової культури в Україні / Макаренко Л. О. // Віче. — 2007. — № 18. — С. 52—53. 6. *Основи юридичної клінічної практики: Навч.-метод. посіб. / М.В. Савчин, М.В. Менджул, В.В. Навроцький: – Ужгород: Вид-во О. Гаркуші, 2007. – 180 с. 7. *Цецорина Т. А.* Организация образовательного процесса в школе на основе ресурсного подхода : Дисс. ... канд. пед. наук / Т. А. Цецорина. – Белгород, 2002. – 172 с.*

Bibliography (transliterated): 1. Gura O. I. Psihologo-pedagogichna kompctentnist' vkladacha viwogo navchal'nogo zakladu: teoretiko-metodologichnij aspekt: monografija / O. I. Gura. – Zaporizhzhja: GU “ZIDNU”, 2006. – 332 s. 2. Dichkivs'ka I. M. Inshvacijni pedagogiclni tehnologii: Navch. posibnik / I. M. Dichkivs'ka. – K. : Akademvidav, 2004. – 352 s. 3. Slastenin V. A. Lichnostno orientirovannye tehnologii professional'nogo pedagogicheskogo obrazovanija // V. A. Slastenin. – M. : Izdatel'skij Dom Magistr-Press, 2000. – S. 408 – 434. 4. Klarin M.V. Innovacii v obuchenii: metafory i modeli: Analiz zarubezhnogo opyta /M.V. Klarin. – M: Nauka, 1997. - 223 s. 5. Makarenko L. O. Do problemi formuvannja pravovoi kul'turi v Ukraïni / Makarenko L. O. // Viche. — 2007. — № 18. — S. 52—53. 6. Osnovi juridichnoi klinichnoi praktiki: Navch.-metod. posib. /

M.V. Savchin, M.V. Mendzhul, V.V. Navroc'kij: – Uzhgorod: Vid-vo O. Garkushi, 2007. – 180 s. 7. Cecorina T. A. Organizacija obrazovatel'nogo processa v shkole na osnove resursnogo podhoda : Diss. ... kand. ped. nauk / T. A. Cecorina. – Belgorod, 2002. – 172 s.

УДК 378.147:37.025

С.А. Микитюк

РЕСУРСНЫЙ ПОДХОД В ФОРМИРОВАНИИ ПРАВОСОЗНАНИЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ЧЕРЕЗ СОДЕРЖАНИЕ ПРАВОВЕДЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

В статье раскрыто значение ресурсного подхода в формировании правосознания будущих учителей. Изложены отдельные позиции касательно использования потенциала содержания правоведческих дисциплин для формирования правовых знаний, оценок, установок, вопрос привлечения студентов педагогических учебных заведений к правовому просвещению населения в пределах проектного изучения правоведческих дисциплин. Также указано, что ресурсный подход меняет стратегию педагогического процесса, а именно ориентирует на распространение активных форм и методов обучения.

Ключевые слова: ресурсный подход, правосознание, правовые знания, просвещение, учитель, личность.

UDC 378.147:37.025

S. Mykytiuk

RESOURCE APPROACH IN FORMING THE LEGAL CONSCIENCE OF FUTURE TEACHERS THROUGH JURISPRUDENTIAL SUBJECTS' CONTENT

The article reveals the importance of resource approach in forming the legal conscience of future teachers. In the article there were stated certain positions regarding the use of potential jurisprudential subjects' content for making legal knowledge, evaluations, suggestions, the involvement of educational institution student to the legal education of the population within the project study of jurisprudential subjects. Also the author indicated that the resource approach changes the strategy of communication, namely focuses on the distribution of active forms and methods.

Keywords: resource approach, legal conscience, legal knowledge, education, teacher, personality.

Стаття надійшла до редакційної колегії 24.10.2012